

Pravny 2.1.

Georgiu Dej

Komunistická strana Rumunska v boji za demokratisaci země

Aktem z 23. srpna 1944 vystoupilo Rumunsko, které bylo spojencem hitlerovského Německa, z války, přešlo na stranu protihitlerovské koalice a obrátilo zbraně proti Němcům. Způsobil to průlom hitlerovské fronty v Moldavsku sovětskými ~~vojny~~ vojsky, což přivedlo k rozkladu a panice v armádě i ve státním aparátě ~~Antonescově~~ Antonescově. Třebaže v době, kdy se Rumunsko účastnilo války na straně hitlerovského Německa, se u nás nerozvinul široký protihitlerovský boj, byly iniciátory aktu z 23. srpna 1944 vlastenecké síly v čele s komunistickou stranou, která organizovala ozbrojenou dělnickou gardu a vyzvala pracující lid, aby vystoupil proti Antonescově hitlerovskému režimu.

I.

Boj za nový režim v Rumunsku

Naše strana zahajovala boj za vydobytí demokratického režimu v Rumunsku v těžkých podmínkách. Přesto, že naše strana v době, kdy ^{Rumunsko} vystoupila z hitlerovské války, byla malá, měla velkou autoritu a vliv v zemi. Komunistická strana ihned začala sjednocovat demokratické síly země, stranické organizace byly přebudovány, byly vytvořeny jednotné odbory, které se v krátké době staly vlivnou společenskou silou. Dnes mají odbory na půldruhého milionu členů a sdružují převážnou většinu dělníků a úředníků. Tvoření odborů se účastnila sociálně-demokratická

- 2 -

strana, se kterou uzavřela naše strana dohodu o jednotné frontě již v květnu 1944. Organizace pracujícího rolnictva - fronta zemědělců - pod vedením Petru Groza rozšířila svůj vliv v celé zemi. Z iniciativy naší strany byla utvořena národně-demokratická fronta, do které vstoupily demokratické strany - komunistická strana, sociálně-demokratická strana, zemědělská fronta a j.

Poněvadž naše strana ~~byla~~ byla iniciátorkou jednotlivých ^{nych} akcí demokratických ~~sil~~ sil, získala v lidových masách nesmírnou autoritu. Uspořádala v celé zemi a především v Bukurešti četné mohutné demonstrace, aby dosáhla rychlejší demokratisace vnitřního režimu Rumunska. Sanatescova vláda, která se chopila po 23. srpnu moci, se skládala hlavně z reakčních generálů, kteří působili podle pokynů reakčních vůdců - Maniu, Bratianu a j. Komunistická a sociálně-demokratická strana měly v ~~izkax~~ této vládě jen po jednom ministru bez portefeuille. Jiné demokratické strany vůbec nebyly ve vládě zastoupeny. Lidové masy vyšly do ulic, ~~da~~žadující se, aby byla utvořena vláda, sestavená z představitelů politických stran. Komunistická strana žádala uskutečnění pozemkové reformy, žádala, aby pracujícímu lidu byly poskytnuty rozsáhlé občanské svobody, aby byla provedena odfašisevání země a aby se Rumunsko účinně ⁿúčastnilo společně se Sovětským svazem války proti hitlerovskému Německu. Výsledkem této kampaně ^{byli, ze} demokratických sil ^ebylo ~~to~~ dosáhly prvních úspěchů. Vláda generálů byla nucena ustoupit vládě, která se skládala z představitelů politických stran. V nové vládě obdržela komunistická strana ministerstvo spravedlnosti a

a dopravy, jakož i místo náměstka ministra vnitra. Přesto ~~byly~~ měly dále vedoucí úlohu v této vládě reakční strany - nacionálně-caranistická strana Maniova a nacionálně-liberální strana.

Demokratický tábor v čele s naší stranou rozvíjel dosažený úspěch a mobilisoval lidové masy do boje za uskutečnění demokratických reforem. Vystoupili jsme proti ministrovi vnitra, který činil persekuční opatření proti dělnickým organisacím a rolnickému hnutí.

Nová vlna demonstrací donutila i tuto vládu, aby podala demisi. V třetí vládě byly posice ~~vládní~~ národně demokratické fronty značně silnější. Demokratické strany dosáhly, že náměstkem ministerského předsedy byl jmenován předseda zemědělské fronty Groza. Avšak reakční strany podržely také v této vládě vedoucí úlohu, sabotovaly uskutečňování příměří se Sovětským svazem a vedly urputný boj proti demokratickým reformám. V čele vlády byl generál Radescu, který byl těsně spjat s anglo-americkými imperialistickými kruhy. [Po té, co se ujal vlády generál Radescu, nabyl boj demokratických sil proti nadvládě reakce ~~nově~~ ve vládě a za uskutečnění demokratických reforem] ještě ostřejšího rázu. Reakce přikročila k organisování otevřených útoků fašistických band na dělnické kluby a na vůdce dělnického hnutí. Generál Radescu odvolal s fronty pěší ba dokonce tankové jednotky a soustředil je v Bukurešti. Vojska střílela do dělnických demonstrací. V Sedmihradsku byly organisovány pogromy proti maďarskému obyvatelstvu.

V této situaci použila naše strana nových metod boje. Když Radescu odmítl sesadit okresní prefekty a předsedy obecních

- 4 -

správ - Antonescovi chráněnce, vyzvali jsme obyvatelstvo, aby svémocně provedlo tyto akty a dosadilo do čela okresů a obecních správ nové vedoucí, volené masami. Tato výzva byla uskutečněna v mnohých okresech přesto, že v mnohých případech Radescovi chráněnci používali zbraní. V odpověď na sabotáž pozemkové reformy vyzvala komunistická strana společně se zemědělskou frontou rolníky bezpříjmy bezzemky a malozemědělce, aby si navzájem rozdělili statkářskou půdu. Podle této výzvy překročily rolnické masy k uskutečnění pozemkové reformy faktickou cestou v souhlase s normami, stanovenými ve vládním programu, který byl uveřejněn Národně demokratickou frontou. Když Radescu podepsal rozkaz o sesazení náměstka ministra vnitra, týž podle pokynů naší strany odmítl opustit své místo a přes hlavu vlády se obrátil s oběžníkem na administrativní orgány se zprávou, že dále bude vykonávat svou funkci.

Národně-demokratická fronta se pustila do boje, aby svrhla Radescovu vládu, která měla všemožnou podporu anglo-americké reakce a reakčních stran. Rozsáhlé masové hnutí, které vyvrcholilo demonstrací před královským palácem, a trvalo celých 24 hodin, donutilo Radescu, aby podal demisi. Radescu našel útočiště u anglické mise a později byl Američany přesunut do ciziny, odkud vede zavírací kampaň proti demokratickému Rumunsku. Výsledkem lidových demonstrací bylo, že král dal souhlas k utvoření koaliční vlády demokratických stran v čele s dr. Grozou, bez účasti reakčních stran.

V nové vládě, která se chopila moci 6. března 1945, dostala naše strana i jiné strany Národně demokratické fronty

- 5 -

/fronta zemědělců, sociálně-demokratická strana, nacionálně-lidová strana a j./ důležité posice. Komunistická strana obdržela ministerstvo vnitra, spravedlnosti a dopravy. Nová vláda měla širší politickou základnu než Národně demokratickou frontu, jelikož se jí účastnil také Tatarescu se svou stranou. Přes obtíže, které způsobila účast Tatarescovy strany ve vládě /tato strana se pokoušela omezit pozemkovou reformu, útočila na finanční politiku vlády atd./, bylo takové rozšíření politické základny vlády v ^{schůdných} ~~průběhu~~ podmínkách ^{kladným} ~~příznivým~~ činitelem.

V době, kdy přišla k moci Grozova vláda, až do parlamentních voleb 19. listopadu 1946 byli jsme nuceni překonávat nesmírné hospodářské obtíže. Hospodářství bylo ve stavu chaosu a úpadku. Měli jsme dvě suchá léta. Avšak v této době ^{schůdně} ~~přes~~ ^{velký} ~~obtěže~~ byly provedeny četné reformy a kroky, které znamenaly ^{velký} ~~pokrok~~ v demokratisaci Rumunska.

Byla zakončena a uzákoněna pozemková reforma. Mezi 726.000 rolníků bylo rozděleno 1.400.000 ha půdy. Uskutečnění reformy se zúčastnily ^{co vyakhtivují} ~~masy~~ chudých rolníků pod vedením rolnických výborů podle výzvy naší strany, které postupovala ve spolupráci s frontou zemědělců.

Při uskutečňování pozemkové reformy měly velký význam dělnické brigády, které naše strana a odbory poslaly na venkov k pomoci rolnictvu. Dělníci pomáhali také rolnictvu při jarním osevu, při opravách hospodářského inventáře atd. Dělníci mnohých podniků darovali rolníkům zemědělské nářadí.

Podporou, kterou poskytl chudým rolníkům proletariát, ^{komunistickou} ~~naší~~ stranou, byl upevněn svazek dělníků

a rolníků a byla posílena v tomto svazku vedoucí úloha ~~kamraz~~
~~niztikéaxstranyx~~ dělnické třídy.

Když se chopila moci demokratická vláda, stala se účinnou účast Rumunska v protihitlerovské válce. 14 rumunských divisí bojovalo na frontě po boku sovětských vojsk.

V zahraniční politice Rumunska způsobilo odstranění reakčních vlád, které sabotovaly plnění podmínek příměří se Sovětským svazem a účast Rumunska v protihitlerovské válce, že došlo k historickému obratu a byly navázány přátelský styky se Sovětským svazem.

Demokratické Rumunsko nabylo možnosti využívat podpory Sovětského svazu. Dokud byly u moci reakční vlády, sovětská vláda vzhledem k řádění fašisticko-reakčních band v Sedmihradsku vydala rozkaz, aby Rumunská reakční správa byla vyvezena ze Sedmihradska. Už třetího dne po nastoupení Grozovy vlády dal soudruh Stalin ve své odpovědi na dopis rumunské vlády souhlas k tomu, aby v Sedmihradsku byla obnovena rumunská správa.

Nová rumunská vláda uskutečňovala demokratickou národní ~~poz~~ politiku, založenou na rovnoprávnosti všech národů. Tak byly vytvořeny podmínky pro odstranění odvěkého antagonismu mezi Rumuny a Maďary v Sedmihradsku. Naše vláda otevřeně odsoudila imperialistický akt anexe jižní Dobrudže Rumunskem r. 1913 a tak odstranila všechny otázky sporné ve vztazích mezi Rumunskem a Bulharskem.

Vláda přikročila k odstranění fašistů ze státního aparátu. Byli odsouzeni a popraveni hlavní váleční zločinci.

235

]] [Aparát ministerstva vnitra byl reorganisován. ^{Úřednictvo} ~~Ministerstvo~~ tohoto ministerstva bylo omlazeno aktivními demokratickými živly z pracujících vrstev obyvatelstva. Z armády byli odstraněni mnozí reakční generálové a důstojníci. Byl vytvořen a uzákoněn aparát politické výchovy v armádě. Byla provedena volební reforma, která odstranila dvoukomorový systém a dala hlasovací právo ⁷⁰ ženám i ⁷⁰ vojákům. Vláda přikročila k obnově hospodářství. Značných úspěchů bylo dosaženo v železniční dopravě, která byla silně zpustošena válkou.

Naše strana byla iniciátorkou i nejaktivnější účastnicí pomocné kampaně hladovějícím krajům. Podařilo se nám vyhnout se hladu v rozsáhlém měřítku. Byla utvořena speciální organizace za účasti státních orgánů a četných masových organizací, ve které měla vůdčí úlohu naše strana. Bylo ~~dos~~ saženo kladných výsledků při záchraně dětí v hladovějících oblastech.

Tyto reformy a opatření byla uskutečňována v ostrém boji mezi silami demokracie a vnitřní reakce, inspirované cizími reakčními kruhy.

Pod vlivem ^{reakčních} reakčních kruhů a brzo po utvoření Grozovy vlády král žádal, aby tato vláda ^{podstoupila} ~~podala demisi~~. Král prohlásil, že neuznává Grozovu vládu, přerušil s ní jakékoliv styky a odepřel podepisovat zákony a dekrety vlády, aby jim dal "neústavní" ráz.

V takové situaci spravovala Grozova vláda zemi pět měsíců a dále uskutečňoval program demokratických přeměn.

Současně se anglo-americké reakční kruhy pokoušely

pokoušely diplomatickým nátlakem odstranit novou vládu z důvodů, že prý "nikoho nepředstavuje", a dosadit zpět reakční strany k moci. Díky energické podpoře sovětské vlády byli představitelé Anglie a Spojených států nuceni dát souhlas k rozhodnutí, které bylo učiněno v Moskvě v lednu 1946. Grozova vláda zůstala u moci. Reakce nabyla možnosti dostat do vlády jen po jednom ministru bez portefeuille, avšak tito ministři museli být potvrzeni vládou. Když bylo schváleno toto rozhodnutí, obnovil král kontakt s demokratickou vládou.

~~Mezi politika~~ Nový pokus o vměšování se do vnitřních věcí naší země učinily vlády Anglie a Spojených států před volbami, kdy žádaly, aby byl pozměněn volební zákon. Naše vláda tento požadavek kategoricky odmítla.

Na pařížské mírové konferenci anglická a americká delegace, jakož i jiné delegace postupující podle jejich pokynu, se pokoušely vepsat do mírové smlouvy mimořádně těžké podmínky, které ohrožovaly naši politickou a hospodářskou nezávislost. Stanovisko sovětské delegace způsobilo, že jejich úmysly byly uskutečněny pouze částečně. Anglo-američanům se podařilo dostat do mírové smlouvy s Rumunskem některé těžké podmínky, týkající se náhrady ztrát, které utrpěl anglo-americký kapitál v Rumunsku atd.

V zemi hlavním nástrojem boje reakčních sil proti demokratickému režimu a jeho reformám byla nacionálně-caranistická strana.

V boji proti novému režimu přikročovaly reakční strany ke krajním metodám. Kromě široké protikomunistické, proti-

sovětské a šovinistické propagandy, šíření provokačních pověstí přešly reakční strany k vraždám, k ozbrojeným útokům na stranické, odborové a rolnické aktivisty atd. V listopadu 1945 zahájily fašistické bandy palbu do dělnické demonstrace, při čemž bylo zabito 9 osob. Bezpečnostní orgány odhalily rozsáhle rozvětvenou síť podzemních fašistických organizací, které připravovaly ozbrojené povstání.

Proti této činnosti reakčních stran byla učiněna rázná represivní opatření.

Podářilo se nám překazit manévry reakce jak vnitřní, tak i zahraniční, která se pokoušela zprovokovat rozkol ve vládní koalici a izolovat naši stranu od jejích spojenců. Reakce skládala naděje v bývalého předsedu sociálně-demokratické strany Titela Petrescu, který se otevřeně postavil proti spolupráci sociálně-demokratické strany a strany komunistické a uzavřel tajnou úmluvu s reakčními stranami. Na sjezdu sociálně-demokratické strany, který se konal v březnu 1947 byl Petrescu odhalen a vyloučen ze strany. Pokusil se vytvořit novou "nezávislou" sociálně-demokratickou stranu, ale ^(šel se s ním) sledoval jen nevelký počet pravých sociálních demokratů. Jednotná fronta a vládní koalice dále trvala. Petrescu a jeho skupina byly ² izolovány a ² odhaleny jako přími agenti reakce.

Vnitřní a zahraniční reakce vykonávala také silný nátlak na Tatarescovu stranu. Skupina vůdců této strany se odštěpila a přešla do reakční liberální strany, vyslovila se proti účasti Tatarescovy strany v bloku demokratických stran. Avšak pokusy rozštěpit vládu neměly úspěch. Okolnost, že lidové

- 10 -

masy aktivně podporovaly naši politiku rozhodného boje demokratických sil proti reakci, nám umožnila zachovat politickou stabilitu a vyhnout se vládní krizi, přes těžkou hospodářskou situaci.

V dubnu 1946 byl pro společné provedení voleb utvořen blok demokratických stran. Bylo učiněno rozhodnutí, aby všechny vládní strany vystoupily ve volbách s jednotnou kandidátkou.

Nutno znovu zdůraznit podporu, kterou poskytl rumunskému lidu v tomto těžkém období sovětský stát. Kromě diplomatické podpory, která nás ochránila před hrubým vměšováním ^{se} anglo-amerického imperialismu do našich vnitřních věcí, ulehčila sovětská vláda Rumunsku podmínky příměří, jakož i poskytla nám hospodářskou pomoc, takže ^{se} strana se vyprostila z těžké situace, způsobené suchem.

Takové byly podmínky, za kterých jsme zahájili jednu z nejdůležitějších politických kampaní, které naše strana provedla v uplynulých třech letech. Cílem této kampaně bylo dosáhnout upevnění demokratického režimu, a to vítězstvím v parlamentních volbách a získáním pevné demokratické většiny v parlamentě.

II.

Demokratické přeměny v zemi

Vítězství, kterého dosáhly demokratické strany v parlamentních volbách v listopadu 1946, přispělo k zesílení

- 11 -

procesu demokratického vývoje Rumunska.

Komunistická strana vystupovala v těchto volbách v bloku s jinými stranami (sociálně-demokratickou stranou, zemědělskou frontou, Tatarescovou stranou, nacionálně-lidovou a nacionálně rolnickou stranou Alexandrescovou). Spolupráce s jinými stranami se naše strana domáhala na přísně zásadních základech. Vypracovali jsme platformu bloku demokratických stran, která byla přijata všemi jinými stranami. Platforma obsahovala program vládní činnosti ve všech oblastech státního života. Stanovila řadu důležitých reforem, zestátnění Národní banky, demokratisaci daňového systému, reformu spravedlnosti, zkrácení vojenské služby atd.

Ve volební kampani jsme vedli rozhořčený boj proti koalici reakčních stran, které byly otevřeně podporovány některými představiteli Anglie ^a Spojených států v Rumunsku. Tyto strany si ještě zachovaly určitý vliv, zejména mezi zámožnými vrstvami rolnictva. Pokoušely se využívat ve svém zájmu těžké materiální situace obyvatelstva.

Volební kampani byly podchyceny nejširší masy lidu. V obyvatelstvu pracovalo přes 20.000 agitátorů. K zajištění vítězství byly zmobilisovány všechny síly naší strany, jakož i ostatních demokratických stran.

Úspěch, dosažený ve volbách, znamenal upevnění pozic demokratického režimu a vlády. Blok demokratických stran třebaže zvenčí i zevnitř byly činěny pokusy ho rozbít, byl zachován. Volební kampaň znovu ukázala, že hlavní silou v naší zemi je dělnická třída, pracující rolnictvo a pokroková inte-

lágence v čele s komunistickou stranou. V novém parlamentě je pevná demokratická většina.

Posice naší strany ve vládě se upevnily: K ministerstvům, která jsme řídili před volbami, ~~se přidružila~~^{i u} ministerstvo průmyslu a obchodu, které dříve držela Tatarescova strana.

Strana a veškerý lid byl po volbách postaven před úkol přikročit k obnově národního hospodářství. Bylo nutno učinit radikální opatření proti činnosti kapitalistických kruhů, jejichž cílem bylo podkopat naši měnu. Bylo třeba také skoncovat s inflací a vyprostit naše hospodářství z chaosu.

Za poměrně krátkou dobu byla schválena řada důležitých hospodářských zákonů. Emisní ústav Rumunska - Národní banka, která byla v rukou Bratianovy ~~ne~~ reakčně kapitalistické skupiny, přešla do rukou státu. Byl prosazen zákon o reorganizaci ministerstva průmyslu a obchodu, podle kterého byla značně rozšířena pravomoc tohoto ministerstva. Parlament schválil zákon o vytvoření průmyslových správ pro hlavní ~~průmyslové~~ odvětví, takže byla získána ~~většá~~ možnost uskutečňovat vedení a kontrolu ~~státu~~ průmyslové a obchodní činnosti soukromých podniků. ~~státu~~

V červenci r. 1947 uveřejnila naše strana své návrhy ~~směřující~~ k zlepšení hospodářského a finančního stavu země. Tyto návrhy, které byly schváleny vládou, obsahují program práce průmyslu na 6 měsíců, jehož cílem je dosažení 70 procent úrovně průmyslové výroby oproti r. 1938. Návrhy stanoví jako hlavní úkol vlády demokratických sil uskutečnění

peněžní reformy a stabilisace.

Řada nových demokratických zákonů se týká zemědělství. Dobrá letošní úroda otvírá příznivé perspektivy pro celé naše hospodářství. Byly ~~zavedeny~~ ^{zavedeny} ~~stanoveny~~ dodávky obilí, aby bylo zajištěno zásobování městského obyvatelstva chlebem. Byl schválen zákon, který upravuje prodej pozemkového vlastnictví a brání koncentraci rolnických pozemků v ruku velkosedláců a stanoví přednostní právo státu nakoupit půdy. Prodej půdy, který byl uskutečněn rolníky v době hladu, byl anulován. Byl zrušen jeden z feudálních přežitků v našem zemědělství - systém odpracovávání. Byly zřízeny speciální instituce, aby byly upevněny a státem racionálně využívány zemědělské majetky /státní farmy, atd./.

Současně s těmito zákony a opatřeními, jejichž cílem je upevnění naší demokracie na hospodářském poli, byla uskutečněna některá opatření, jejichž cílem je další demokratisace státního aparátu. Zmenšení počtu státních úředníků vedli k očistě státního aparátu od četných reakčních a korupčních živlů.

Volbami byly upevněny svazky mezi naší stranou a jejími nejbližšími spojenci. Volební kampaň byla pro dělnickou třídu a komunistickou stranu bitvou za spojence a zejména za hlavního spojence - pracující rolnictvo. Důležitou úlohu v tomto boji měla zemědělská fronta. V četných místech pronikly do vedoucích orgánů zemědělské fronty kulacké, protidělnické a protikomunistické živly. Po volbách se vedení zemědělské fronty usneslo na odstranění kulackých živlů z vedoucích orgánů zemědělské fronty a rozhodlo, že zemědělská fronta

se přetváří ve stranu pracujícího rolnictva. V resoluci vedení zemědělské fronty se zdůrazňuje nutnost svazku mezi dělnictvem a pracujícím rolnictvem, se uznává vedoucí úloha proletariátu, jakož i nutnost těsné spolupráce mezi komunistickou stranou a zemědělskou frontou.

Podobný proces demokratisace vedoucích orgánů nastal také v Maďarském lidovém svazu - demokratické skupině sedmihradských Maďarů, představovaných v parlamentě 29 poslanci.

Práce mezi mládeží byla dlouhou dobu jedním ze zastatých úseků činnosti demokratických sil. Letos byl utvořen Svaz dělnické mládeže. Za krátkou dobu se stal nejpočetnější a nejvlivnější organizací mládeže.

Svaz dělnické mládeže, mládež zemědělské fronty a demokratická studentská organizace mají dominující postavení v Mezinárodní federaci mládeže, sjednocující všechny organizace mládeže.

Pohled žele o ženské mládeži
Organizace žen jsou u nás sjednoceny v demokratické federaci žen. *největší a nejvlivnější organizace žen*
je Protifašistický svaz žen.

Mezi inteligencí má reakce ještě hluboké kořeny. Na universitách zůstalo *dosud* ještě mnoho reakčních profesorů. Zároveň však mezi inteligencí sílí pokrokový směr. Velký počet nejvýznamnějších představitelů inteligence - vědci, spisovatelé, umělci *herci* - vstoupil do naší strany nebo má blízko k ní.

Opatření, jejichž cílem bylo upevnění pozic demokracie, byla uskutečňována v zostřujícím se boji proti reakci.

Nacionálně-caranistická strana rozvinula podzemní činnost. Učinila nové pokusy ^zprovokovat cizí intervenci. V interviewu, které dal Maniu americkému žurnalisotvi, otevřeně žádal ozbrojenou intervenci proti Grozové vládě. Skupina významných vůdců nacionálně-caranistické strany se pokoušela uprchnout do ciziny, chtěla sam vytvořit emigrantskou vládu.

Činnost nacionálně-caranistické strany byla překážkou na cestě demokratického vývoje Rumunska, což dále nebylo možno trpět. Před určitou dobou rozpustila vláda nacionálně-caranistickou stranu. Mandáty jejich poslanců byly anulovány a část poslanců i vedení strany byly ^{Proces nad} zatčeni. ~~Krasavannax~~ Maniu je nejenom těžkým ^{na stranu} úderem vnitřní reakci, nýbrž i angloamerickým reakčním kruhům.

Rozpuštění nacionálně-caranistické strany zasazuje těžkou politickou ránu nejreakčnější a nejútočnější části velkokapitálu a vyvlastněných statkářů, tlumočnickem jejichž zájmů je nacionálně-caranistická strana.

Uvnitř bloku demokratických stran vedla komunistická strana a jiné demokratické strahy boj proti anti-demokratickým akcím liberálů Tatarescovy strany.

Tatarescu, jak lze soudit podle jeho projevů, se chce učinit ze své strany jednotlív středisko buržoasních skupin, nepřátelsky se stavících proti demokratickému režimu. Avšak jeho pokusy manévrovat uvnitř vládního bloku, podkopat jednotu demokratických sil a izolovat komunistickou stranu, neměly úspěch. Již v době ^{parížské} postupimské mírové konference vystupoval Tatarescu proti vnější i vnitřní politice vlády a pokoušel se vnutit své stanovisko druhým členům rumunské

delegace, kterou vláda poslala, aby bránila národní, hospodářské a politické zájmy rumunského lidu.

Po mírové konferenci rozvinul Tatarescu zesílenou činnost uvnitř vládního bloku i mimo něho. Jako předseda liberální stravy vyložil Tatarescu své stanovisko v "memorandu", k jehož sestavení byl inspirován ^{tyrúnia} kruhy, z jejichž iniciativy byli odstraněni komunisté z vlády ve Francii a Itálii. V tomto "memorandu" jsou bráni pod ochranu nepřátelé demokratického režimu a je žádána revize veškeré vnitřní i zahraniční politiky Rumunska. Ačkoliv formálně toto "memorandum" bylo vydáváno za základ pro diskusi uvnitř bloku, byl ^{fakticky} určen pro reakční rumunské a cizí kruhy, aby ho využily jako nástroje proti vládě a rumunskému státu.

V srpnu 1947 uspořádal Tatarescu v městě Krajove schůzi v souvislosti s tím, že uplynula 4 leta ode dne, kdy vydal ^{dopis} oběžník svým stoupencům. Bude účelné poznamenat, že v tomto dopisu Tatarescu neútočil na Němce a vytyčoval řadu demagogických hesel. ~~Překlad~~ Dopis byl rozšiřován s podporou úřadů generála Antonescu. Když Tatarescu vystupoval v Krajove, charakterisoval svůj názor na zahraniční politiku Rumunska v tom ~~smyslu~~ smyslu, že pojí-li nás se Sovětským svazem geografická poloha, tedy pojí Rumunsko se západními mocnostmi dlouholeté tradice a sympatie.

Je tedy zřejmé, že se blíží svému konci spolupráce se skupinou Tatarescovou. Ve vládním táboře došlo k novému přeskupení sil, jež souvisí s ^{novým} pevnějším kursem.

V naší spolupráci se sociálně-demokratickou stranou jsme narazili na některé obtíže, způsobené protikomunistickým, reakčním a protisovětským stanoviskem pravých živlů. Vinou těchto živlů jednotná fronta obou stran fakticky určitou dobu neexistovala. Komunistická strana vystoupila proti pravému křídlu sociálně-demokratické strany. Na druhé straně v řadě průmyslových středisek ostře vystupovali sociálně-demokratičtí dělníci proti pravým. Ústřední výbor sociálně demokratické strany vyloučil ze strany několik vůdů pravého křídla, a dva ^{z nich} byli odvoláni z vlády. Tato opatření upevnila jednotnou frontu komunistů a sociálních demokratů.

Nedávno se v Rumunsku konaly volby do odborových organizací. V těchto volbách, které byly provedeny na základě odborové autonomie, odevzdala většina dělnictva své hlasy komunistům, kteří jsou všude ^{nejlepšími} předními pracovníky ve výrobě a veřejnými pracovníky, kteří si získali autoritu a popularitu v dělnických masách.

Nutno říci, že přes obtíže, které existovaly v našich vztazích se sociálně-demokratickou stranou, postupovaly obě strany ve všech rozhodujících otázkách v dohodě.

Společné akce obou stran, komunistické strany a strany sociálně-demokratické, odhalení pravého křídla sociální demokracie a konečně skutečnost, že naše strana byla iniciátorkou všech základních vymožeností demokratického režimu, způsobily, že v sociální demokracii se

utvořil široký směr ^{pro} podparující jednotu s komunistickou stranou. Po úspěšném provedení měnové reformy tento směr v sociálně-demokratických masách značně zesílil, zejména mezi dělnictvem.

Usilování dělnických mas o jednotu činí aktuální otázkou vytvoření jednotné strany dělnické třídy. Vytvoření jednotné strany bude předcházet rozsáhlá uvědomovací, ideologická kampaň. Vytvoření jednotné dělnické strany, opírající se o učení Marxe-Engelse-Lenina-Stalina, povede k dalšímu upevnění vedoucí úlohy dělnické třídy; bude usnadněn úkol odstranění cizích vlivů v dělnickém hnutí a bude vytvořen jeden z předpokladů vývoje Rumunska cestou ~~to~~ socialismu přes lidovou demokracii.

Chceme vypracovat návrh platformy jednotné dělnické strany, který má být předložen ^{ke} veřejnosti ^{se} k projednání.

Měnová reforma, která byla nedávno provedena, ještě více upevnila autoritu naší strany. Tato reforma, která je důležitým krokem na cestě uskutečňování návrhů komunistické strany na hospodářskou obnovu země, dala silnou ránu šmelinářskému kapitálu, který nahromadil v období inflace nesmírné zisky. Měnová reforma vedla ke zvýšení životní úrovně pracujícího lidu, při čemž má mimořádný význam, že byla uskutečněna bez anglo-amerických úvěrů, přes tvrzení reakčních stran a Tatarescových liberálů, že anglo-americké úvěry jsou nezbytnou podmínkou hospodářské obnovy Rumunska.

III.

Za další výstavbu nové demokracie

Úspěšně provedená měnová reforma a zvýšený prestiž a vliv naší strany způsobily, že vznikly před námi nové politické a hospedářské úkoly.

Máme ještě mnohé vykonat. Státní sektor v průmyslu a obchodu je slabý. Úroveň výroby a produktivita práce jsou ještě nízké. Administrativní aparát je demokratisován jen z části atd.

Vypočtu některé úkoly, k jejich provedení přikročujeme:

Je třeba dokončit stabilisaci, zvýšit průmyslovou výrobu, postupně zvyšovat životní úroveň pracujících mas snížením cen; je nutno upevnit a rozšířit státní sektor v průmyslu; je třeba kontrolovat a řídit soukromý sektor prostřednictvím průmyslových správ. Je třeba bojovat proti nadměrným ziskům a daňovými opatřeními, úvěrní politikou, státní hospedářskou kontrolou a použitím zákona o boji proti sabotáži.

Je třeba soustředit banky, uskutečnit kontrolu úvěru a soukromých vkladů prostřednictvím znárodněné Národní banky. Je nutno zásobovat rolníky, především ty, kteří obdrželi úhrny pozemky podle pozemkové reformy, hospedářským nářadím a inventářem; je nutno rozvíjet státní farmy, využívat přednostních práv státu na koupi půdy, rozšiřovat spotřební družstevnictví i družstevnictví výrobní.

Je nutno zavést státní řízení zahraničního obchodu,

247

zříditi státní prodejny pro vnitřní trh a rozsáhle rozvíjet dělnická konsumní družstva. Je nutno provésti administrativní reformu.

Je třeba reformovat justici, zavésti lidové přisedící ve všech stupních soudního aparátu.

Je třeba provésti daňovou reformu.

Je nutno demokratisovat školství.

Bude třeba schválit novou ústavu, která by odpovídala nastávším změnám.

Pоследní otázka, o které se chci zmínit, je provedení naší zahraniční politiky a upevnění přátelských vzájemných styků s našimi demokratickými sousedy.

Naše zahraniční politika má nový ráz. Není to už politika Rumunska jako vasala imperialistických zemí. Základem naší zahraniční politiky je přátelství se sovětským socialistickým státem. Náš lid pokládá perspektivu uzavření smlouvy o přátelství a vzájemné pomoci se Sovětským svazem za záruku naší nezávislosti a svrchovanosti a za cenný vklad do věci míru.

Usilujeme ustavičně o to, aby ve vědomí mas byla rozvinuta láska a vděčnost k Sovětskému svazu. Rumunská společnost pro upevnění styků se Sovětským svazem je jednou z nejúčinnějších a nejaktivnějších organizací u nás.

Pokud jde o náš vzájemný poměr s ostatními sousedy, navštívily naše vládní delegace v poslední době Sofii, Bělehrad a Prahu, kde bylo jednáno o zesílení našich styků s těmito zeměmi. Lze očekávat další upevnění hospodářských

- 21 -

a kulturních styků se všemi našimi sousedy: Bulharskem, Jugoslavií, Maďarskem, Československem a Polskem.

Vážné úkoly máme před sebou na poli stranické práce. Z malé strany jsme se přeměnili v největší politickou stranu v zemi. Komunistická strana Rumunska má dnes 710.000 členů, z nichž je 44 procent dělníků a 39 procent rolníků. V průmyslových okresech dosahuje procento dělnictva 60-70 procent.

Tyto četné mladé kádry potřebují výchovy a politického školení. U nás pracuje rozvětvená síť stranických škol různého typu: šestiměsíční vysoká stranická škola, čtyřměsíční ústřední škola, ^{Koburová} ~~kádrů~~ tříměsíční škola novinářů, ústřední škola s vyučovacím jazykem maďarským, ústřední ženská škola, ústřední škola pro mládež, ^{Kabonyel} ~~škola kádrů~~, jakož i 21 okresních škol kádrů.

Máme kolem 32.000 agitátorů, kteří jsou školeni v krátkodobých kurzech, aniž přestávají pracovat ve výrobě.

Strana má četné denníky a týdeníky. Ústřední orgán "Jiskra" je nejrozšířenějším listem v zemi.

Naše strana rozvinula rozsáhlou vydavatelskou činnost. Vydali jsme četná díla klasiků marxismu-leninismu. Letos v srpnu vyšel poprvé v rumunském překladu Marxův "Kapitál". Vychází v e velkých nákladech nákladech sovětská literatura.

Naše strana zesiluje boj proti cizím ideologickým vlivům a zejména proti reakčnímu ideologickému vlivu anglo-amerických imperialistických kruhů na literaturu, umění, film, radio a tisk.

Máme ve stranické práci vážné nedostatky, které jsou způsobeny hlavně nízkou ideologickou a politickou úrovní našich

kádrů. Často se stává, že naši střední a nižší funkcionáři přespříliš administrují, což poškozuje naši věc.

Část našich aktivistů, dokonce i ti, kteří byli ^{redakce} postaveni na tato místa z podniků, mají špatné spojení s masami, isolovali se od nich.

V některých oblastech, zejména v Sedmihradsku, nebyli ještě definitivně překonány šovinistické přežitky mezi členy strany.

Naši aktivisté se dopustili v některých oborech chyb při uskutečňování politiky jednotné fronty. Leckde se stalo, že došlo k přerušení styků se sociálně-demokratickými organizacemi z důvodů nezásadních.

Konečně nutno konstatovat, že kritika i sebekritika se ještě dosti neprojevuje v práci našich stranických organizací.

^{organizací} Hlavním úkolem našich stranických organizací je upevnění zesíleného vlivu naší strany a zároveň odstraňování cizích živlů ze strany. To nám pomůže úspěšněji překonávat nedostatky ve stráně stranické práci.

Domníváme se, že nyní i v Rumunsku se rozvíjí proces výstavby nové demokracie. Upevnění strany a jejího vlivu vytváří perspektivy k rychlejšímu rozvíjení tohoto procesu.

Naše strana s velikým uspokojením vzala na vědomí iniciativní návrh našich poňských soudruhů, aby byla svolána informační porada komunistických stran. Vítáme návrh, aby byly hledány formy stálé výměny zkušeností a ~~formy~~ koordinace akcí mezi komunistickými stranami a myslíme, že to přinese cennou pomoc ^{ne} boji za ^{ne} demokracii a mír.